

Bryssel 16. syyskuuta 2020
REV1 – korvaa 21. maaliskuuta
2019 annetun tiedonannon

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA KAKSIKÄYTTÖTUOTTEIDEN VIENTIVALVONTAA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020. Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.³

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁴, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Sen vuoksi kaikkia osapuolia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päättyttyä (ks. osa A jäljempänä). Tässä tiedonannossa selitetään myös eräitä eroa koskevia erosopimuksen määräyksiä (katso jäljempänä osa B), sekä Pohjois-Irlannissa siirtymäkauden päättyttyä sovellettavia sääntöjä (katso jäljempänä osa C).

Neuvoja sidosryhmille

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁴ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkin sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, 'alkuperämaaperiaate' ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Tässä tiedonannossa esitettyjen seurausten huomioon ottamiseksi kaksikäyttötuotteiden kauppaa harjoittavia henkilöitä kehoitetaan erityisesti

- panemaan merkille, että lueteltujen kaksikäyttötuotteiden toimituksiin EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä asetuksen (EY) N:o 428/2009 mukaista lupavaatimusta;
- ottamaan huomioon, että Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämiä lupia EU:sta kolmanteen maahan suuntautuviin toimituksiin ei voi enää käyttää;
- ottamaan huomioon, että jäsenvaltion lupaviranomaisen myöntämiä lupia Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevien tuotteiden vientiin toiseen kolmanteen maahan ei voi enää käyttää siirtymäkauden päätyttyä, ja
- pyytämään toimivaltaiselta lupaviranomaiseltaan⁵ lisätietoja asiaankuuluvista vientitilanteista vietäessä tuotteita EU:n tullialueelta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

Huomautus:

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- tullimenettelyjä koskevia EU:n sääntöjä
- muuta kuin kaksikäyttötuotteita koskevaa vientivalvontaa.

Näitä asioita koskevia tiedonantoja ollaan laatimassa tai ne on julkaistu.⁶

Lisäksi on aiheellista tutustua yleisempään kieltoja ja rajoituksia koskevaan tiedonantoon, joka kattaa myös tuonti- ja vientitodistukset.

A. OIKEUDELLINEN TILANNE SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annettua asetusta (EY) N:o 428/2009⁷ ei enää siirtymäkauden päätyttyä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan⁸. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

⁵ Luettelo EU:n toimivaltaisista lupaviranomaisista on saatavilla osoitteessa <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

⁷ EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1.

⁸ Asetuksen (EY) N:o 428/2009 joidenkin osien soveltamisesta Pohjois-Irlantiin, ks. tämän tiedonannon osa C.

1. KAKSIKÄYTTÖTUOTTEIDEN VIENTI YHDISTYNEESEEN KUNINGASKUNTAAN

Asetuksessa (EY) N:o 428/2009 säädetään kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä ja kauttakulkua koskevasta valvonnasta. Siirtymäkauden päätyttyä mainitun asetuksen mukaista valvontaa sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan suuntautuvaan vientiin.

2. YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ASETUKSEN (EY) N:O 428/2009 MUKAISESTI MYÖNTÄMÄT VIENTILUVAT

Yhdistyneen kuningaskunnan asetuksen (EY) N:o 428/2009 mukaisesti myöntämiä vientilupia ei voi siirtymäkauden päätyttyä enää käyttää EU:sta kolmansiin maihin suuntautuvaan kaksikäyttötuotteiden vientiin. Tällainen kaksikäyttötuotteiden vienti EU:sta kolmansiin maihin edellyttää asianomaisen EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämää lupaa asetuksen (EY) N:o 428/2009 9 artiklan mukaisesti.

3. ENNEN SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISTÄ MYÖNNETYT YHDISTYNEESEEN KUNINGASKUNTAAN SUUNTAUTUVIA EU:N SISÄISIÄ SIIRTOJA KOSKEVAT VIENTILUVAT

Asetuksen (EY) N:o 428/2009 22 artiklan mukaan asetuksen liitteeseen IV kuuluvien erittäin arkojen kaksikäyttötuotteiden siirrot unionin sisällä ovat valvonnan alaisia. Siirtymäkauden päätyttyä aiemmat liitteeseen IV kuuluvien tuotteiden siirrot EU:sta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan katsotaan vienniksi, joka edellyttää asetuksessa (EY) N:o 428/2009 vahvistettujen ehtojen ja edellytysten mukaista lupaa.

EU:n jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ennen siirtymäkauden päättymistä myöntämiä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan suuntautuvia EU:n sisäisiä siirtoja koskevia lupia pidetään kuitenkin asianmukaisina vientilupina Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen lupien voimassaolon päättymiseen asti.

B. KESKEISET EROSOPIMUKSEN MÄÄRÄYKSET

1. MENEILLÄÄN OLEVAT KAKSIKÄYTTÖTUOTTEIDEN SIIRROT

Erosopimuksen 47 artiklan 1 kohdassa määrätään, että tavaroiden siirtoa, joka on kesken siirtymäkauden päättyessä, on EU:n oikeuteen sisältyvien tuonti-/vientilupia koskevien vaatimusten kannalta pidettävä unionin sisäisenä siirtona erosopimuksessa määrätyin edellytyksin.

Esimerkki: Kaksikäyttötuote, jonka siirto EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä on kesken siirtymäkauden päättyessä, voi edelleen saapua EU:hun tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan asetuksessa (EY) N:o 428/2009 vahvistettujen siirtoja koskevien sääntöjen perusteella.

2. ERITYISET HALKEAMISKELPOISET AINEET (EURATOMIN PERUSTAMISSOPIMUKSEN 86 ARTIKLA), JOTKA OVAT YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ALUEELLA SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYESSÄ

Erosopimuksen 83 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan erityiset halkeamiskelpoiset aineet (eli Euratomin perustamissopimuksen 86 artiklan mukainen yhteisön aineellinen omaisuus), jotka ovat Yhdistyneen kuningaskunnan alueella siirtymäkauden päättyessä, tulevat niiden henkilöiden tai yritysten omaisuudeksi, joilla oli rajoittamaton oikeus käyttää ja kuluttaa kyseisiä aineita siirtymäkauden päättyessä.⁹

Erosopimuksen 83 artiklan 3 kohdan d alakohdassa määrätään, että jos tämä oikeus on jäsenvaltiolla tai jäsenvaltioon sijoittautuneella henkilöllä tai yrityksellä, luvat kyseisten aineiden vientiin kolmanteen maahan on myönnettävä neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009 mukaisesti.

C. POHJOIS-IRLANNISSA SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYTTYÄ SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

Siirtymäkauden päättymisen jälkeen sovelletaan Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa.¹⁰ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan soveltaminen edellyttää Pohjois-Irlannin edustajakokouksen määrääjain ilmaisemaa suostumusta. Ensimmäinen voimassaolojakso päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä.¹¹

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan nojalla eräitä unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Pohjois-Irlantiin. EU ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat sopineet Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa, että tietyn lainsäädännön osalta Pohjois-Irlantia kohdellaan kuin se olisi jäsenvaltio.¹²

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa määrätään, että asetusta (EY) N:o 428/2009 sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.¹³

Tämä tarkoittaa, että tämän tiedonannon osissa A ja B olevien Euroopan unionia koskevien viittausten on katsottava viittaavan myös Pohjois-Irlantiin.

Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- Kaksikäyttötuotteiden toimitukset EU:sta Pohjois-Irlantiin ja päinvastoin katsotaan asetuksessa (EY) N:o 428/2009 tarkoitetuiksi EU:n sisäisiksi siirroiksi.

⁹ Euratomin perustamissopimuksen 86 artiklassa tarkoitettua käsitettä ”omaisuus” ei pidä sekoittaa siviilioikeuden alalla käytettyyn omaisuuden käsitteeseen (Euratom-yhteisön alueella olevien erityisten halkeamiskelpoisten aineiden yhteisön omistajuutta koskeva sui generis -oikeus).

¹⁰ Erosopimuksen 185 artikla.

¹¹ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 18 artikla.

¹² Erosopimuksen 7 artiklan 1 kohta yhdessä Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 13 artiklan 1 kohdan kanssa.

¹³ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 5 artiklan 4 kohta ja pöytäkirjan liitteessä 2 oleva 47 jakso.

- Kaksikäyttötuotteiden toimitukset Pohjois-Irlannista kolmanteen maahan tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan katsotaan asetuksessa (EY) N:o 428/2009 tarkoitetuksi vienniksi. Tässä tapauksessa Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämä viranomainen toimii toimivaltaisena viranomaisena asetuksen (EY) N:o 428/2009 soveltamiseksi.¹⁴

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevassa pöytäkirjassa evätään Yhdistyneeltä kuningaskunnalta Pohjois-Irlannin osalta mahdollisuus

- osallistua unionin päätöksentekoon ja päätösten valmisteluun;¹⁵
- vedota Yhdistyneen kuningaskunnan tekemien arviointien ja sen myöntämien lupien vastavuoroiseen tunnustamiseen Pohjois-Irlannin osalta.¹⁶

Tämä merkitsee muun muassa seuraavaa:

- lupaa, jonka Yhdistynyt kuningaskunta on myöntänyt Pohjois-Irlannille asetuksen (EY) N:o 428/2009 mukaisesti, ei voida käyttää kaksikäyttötuotteiden toimituksissa jäsenvaltiosta kolmanteen maahan.

Komission verkkosivustolla <http://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/> on yleistä tietoa kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta. Verkkosivuja päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio
Kauppapolitiikan pääosasto

¹⁴ Asetuksen (EY) N:o 428/2009 mukainen velvollisuus perustuu unionin kansainvälisiin velvoitteisiin (Australian ryhmä (1985), tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestely (1996), ydinalan viejäm maiden ryhmä (1974), ohjusteknologian valvontajärjestely (1987), biologisten aseiden kieltosopimus (1972), kemiallisten aseiden kieltosopimus (1993), ydinsulkusopimus (1968)), ks. Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohta.

¹⁵ Silloin kun tiedonvaihtoa ja keskinäistä kuulemistä tarvitaan, se tapahtuu Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 15 artiklan nojalla perustetussa neuvoa-antavassa yhteisessä työryhmässä.

¹⁶ Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan 7 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.